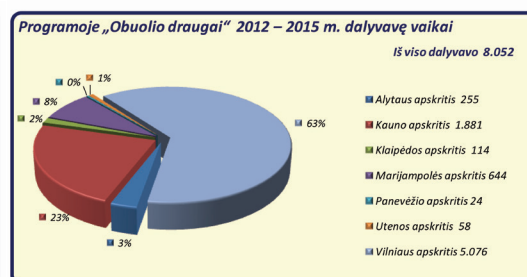
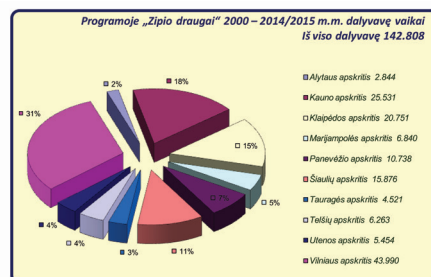
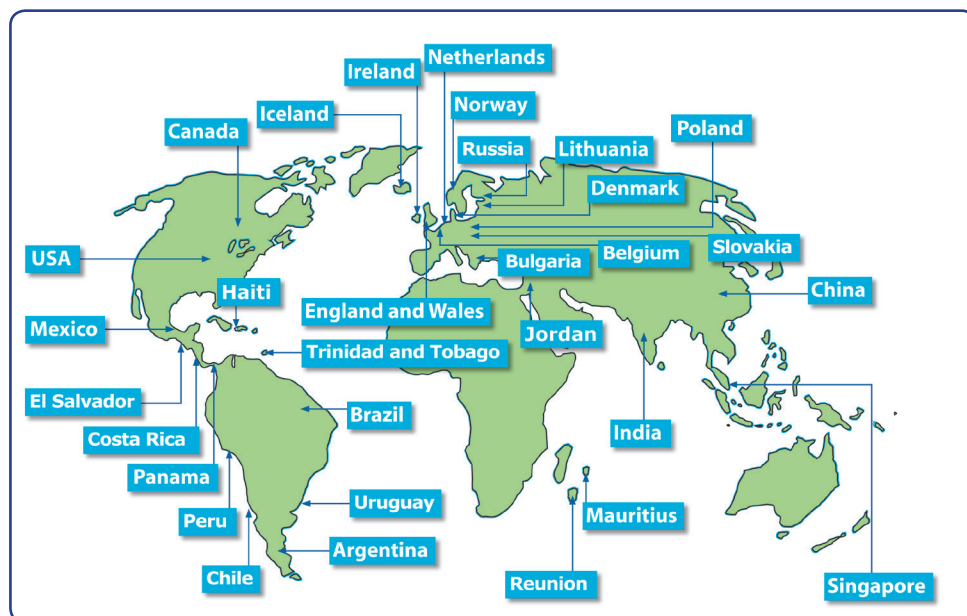

Programa „Obuolio draugai“ – nauja programa, sukurta tik 2007 metais. Į jos kūrimą ir metodinės medžiagos tobulinimą aktyviai įsitraukė pirmosios programos dalies („Zipio draugai“) ekspertai iš įvairių šalių, taip pat ir Lietuvos. Nors mūsų šalyje „Obuolio draugai“ žengia tik pirmuosius žingsnius – programa pradėta įgyvendinti 2012 metais, jau esame parašę ir išleidę 3 leidinius programos vykdytojams pedagogams ir psichologams. Programa „Obuolio draugai“ kasmet plečiasi, apimdama vis kitas šalis apskritis. Tikimės, kad 2017–2018 mokslo metais su Obuoliu draugaus visos Lietuvos vaikai ir pedagogai.

Programa „Zipio draugai“ įgyvendinama 30 pasaulio valstybių, o jos dalyvių skaičius jau perkopė per 1 000 000. Su „Obuolio draugų“ programa jau spėjo susipažinti Anglijos, Airijos, Brazilijos, Olandijos, Norvegijos ir Lietuvos vaikai.

PROGRAMOS „ZIPIO DRAUGAI“ GENERALINIS RĖMĖJAS

PROGRAMOS „ZIPIO DRAUGAI“ IR „OBUOLIO DRAUGAI“
ĮGYVENDINIMUI PRITARIA IR JĮ PALAIKO

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

Specialiosios
pedagogikos
ir psichologijos
centras

Programų „Zipio draugai“ ir „Obuolio draugai“ autorių teisės priklauso programos iniciatoriams ir kūrėjams – tarptautinei ne pelno organizacijai, reziduojančiai Londone.

„Partnership for Children“
www.partnershipforchildren.org.uk

PFC rūpinasi tarptautine programos „Zipio draugai“ plėtra ir koordinuoja programos įgyvendinimą pasauliniu lygiu.

Lietuvoje programą „Zipio draugai“ ir „Obuolio draugai“ įgyvendina
nevyriausybinė ne pelno organizacija
viešojo įstaiga „Vaiko labui“

Jeigu norėtumėte sužinoti daugiau apie mūsų įgyvendinamas programas, tapti jų dalyviu, savanoriu ar rėmėju, paskambinkite mums arba apsilankykite mūsų būstinėje.

MUS RASITE:
„Vaiko labui“

Šv. Igno g. 5, 01144 Vilnius

Tel. +370 5 212 1407; Mob.tel. +370 699 00 223; Faks. +370 5 212 1403

El. paštas info@vaikolabui.lt; Interneto svetainė www.vaikolabui.lt

A.s. LT37 7044 0600 0044 5729

AB SEB bankas

Tarptautinė
dvejų metų ankstyvosios
prevencijos programa:

ZIPIO DRAUGAI
ir
OBUOLIO DRAUGAI

TARPTAUTINĖ DVEJŲ METŲ
ANKSTYVOSIOS PREVENCIJOS PROGRAMA:
„ZIPIO DRAUGAI“ (I DALIS) IR „OBUOLIO DRAUGAI“ (II DALIS)

Tarptautinės dvejų metų ankstyvosios prevencijos programos tikslas – pagerinti vaikų emocinę savijautą, padedant jiems įgyti socialinių ir emocinių sunkumų įveikimo gebėjimų. Tikima, kad dar vaikystėje įgiję šių gebėjimų, vaikai lengviau susidoros su kebliomis ir kritinėmis situacijomis ne tik ankstyvajame amžiuje, bet ir paauglystėje bei būdami suaugę.

Programa svarbi vaiko ugdymui(si) ir raidai, nes ugdo jo asmeninę, socialinę bei komunikavimo kompetencijas, padedančias palaikyti gerą vaiko emocinę savijautą, kurti saugų draugišką mikroklimatą ugdymo įstaigoje, o programa „Obuolio draugai“ dar ir daro teigiamą įtaką vaiko akademiniams pasiekimams.

Pirmoji dvejų metų programos dalis – programa „Zipio draugai“ – skirta 5–7 metų amžiaus vaikams, o antroji – programa „Obuolio draugai“ – 7–9 metų vaikams.

Dalyvaudami programoje vaikai mokosi:

- atpažinti jausmus ir apie juos kalbėti;
- aiškiai pasakyti tai, ką nori pasakyti, ir įdėmiai išklausti kitą;
- susidraugauti ir išsaugoti draugystę;
- kreiptis pagalbos ir padėti aplinkiniams;
- įveikti nerimą, nusivylimą, vienišumą, atstūmimą ar priekabiavimą;
- spręsti konfliktus ir priimti tinkamą sprendimą sudėtingose situacijose;
- lengviau išgyventi pasikeitimus ir netektis bei prie jų prisitaikyti.

Apibendrinant, programa padeda vaikams įveikti stresą ir kasdienius sunkumus, moko ieškoti būdų, kaip susitvarkyti su jausmais, padeda mažinti smurtą ir patyčias tarp vaikų, įtvirtina vaiko gebėjimą naudotis parama ir ją teikti, ugdo vaikų empatiją.

Programa vykdoma ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklų priešmokyklinėse grupėse ir pradinėse klasėse, globos namuose, vaikų dienos centruose ir pailgintos dienos grupėse. Programos valandėlės tinka įvairioje aplinkoje augantiems skirtingų gebėjimų vaikams. Programoje „Obuolio draugai“ gali dalyvauti „Zipio draugų“ valandėlėse dalyvavę ir jose nedalyvavę vaikai.

Tiek programą „Zipio draugai“, tiek ir programą „Obuolio draugai“ sudaro 6 dalys, o kiekvieną dalį – 4 valandėlės po 45 minutes. Programa vyksta vienus mokslo metus. Valandėlės vaikams kartą per savaitę veda jų klasės ar grupės pedagogas, prieš tai išklausęs 24 arba 28 akademinių valandų trukmės mokymus.

KIEKVIENA PROGRAMOS DALIS SKIRTA ATSKIRAI TEMAI:

1 DALIS	ZIPIO DRAUGAI ir OBUOLIO DRAUGAI: „Jausmai“	
	Vaikai pradeda programą kalbėdamiesi apie jausmus – liūdesį, džiaugsmą, pyktį, pavydą, jaudulį. Jie mokosi pasakyti, kaip jaučiasi vienoje ar kitoje situacijoje, ir visi kartu ieško tinkamų būdų sumažinti ar įveikti sunkių jausmų keliamą įtampą sau pačiam ir kitiems.	
2 DALIS	ZIPIO DRAUGAI ir OBUOLIO DRAUGAI: „Bendravimas“	
	Šioje temoje vaikai ugdo savo praktinius gebėjimus bendrauti – išklausti kitus, aiškiai pasakyti tai, ką nori pasakyti, prašyti pagalbos ir, svarbiausia, jie mokosi kalbėti esant sudėtingai ar konfliktinei situacijai. Šių valandėlių metu dažnai atsiveria net ir tyleniai, kurie išmoksta laisviau reikšti savo nuomonę.	
3 DALIS	ZIPIO DRAUGAI: „Tarpusavio santykių užmezgimas ir nutraukimas“	OBUOLIO DRAUGAI: „Draugystė“
	Itin vaikų mėgstama ir jiems aktuali tema. Šios temos valandėlėse kalbama apie tai, kaip susidraugauti ir išsaugoti draugystę, kaip spręsti konfliktus tarp draugų. Vaikai mokosi atsiprašyti ir susitaikyti su draugu po ginčo, mokosi įveikti vienišumo ir atstūmimo jausmus, ugdoma vaikų empatija. Vaikai apmąsto ir diskutuoja, kokios yra gero draugo savybės.	
4 DALIS	ZIPIO DRAUGAI: „Konflikto sprendimas“	OBUOLIO DRAUGAI: „Problemų sprendimas“
	Šioje dalyje kalbama apie tai, kaip spręsti konfliktus. Vaikai mokosi žingsnių, padedančių priimti gerą sprendimą, o jo neradus, prašyti pagalbos. Taip pat mokomasi siūlyti pagalbą ir padėti kitiems. „Obuolio draugų“ programoje nagrinėjama priekabių ir (arba) patyčių problema, ir vaikai ieško būdų, kaip sustabdyti priekabiautojus. Vaikai svarsto, ką daryti, kad jų klasė ar grupė būtų geresnė, ir pasirašo savo sukurtą bendrą klasės ar grupės susitarimą dėl elgesio be patyčių.	
5 DALIS	ZIPIO DRAUGAI: „Pasikeitimo ir netekties išgyvenimas“	OBUOLIO DRAUGAI: „Pokyčiai“
	Šioje temoje vaikai mokosi suprasti, kad pokyčiai yra neišvengiama gyvenimo dalis, ir jie būna įvairūs – „geri“ ir „blogi“, tokie, kuriuos galima pakeisti, daryti jiems įtaką, ir tokie, kurių paveikti negalima. Vaikai mokosi rasti būdų, kaip pasijusti geriau, kai išgyvena jiems nemalonius pokyčius ir netektis. „Zipio draugų“ programoje nagrinėjamas didžiausias pasikeitimas – kieno nors mirtis. Nors suaugusiesiems apie mirtį kalbėti dažnai labai sunku, vaikams taip būna retai: jie vertina galimybę atvirai pasikalbėti šia tema, daugeliui suaugusiųjų tapusia tikru tabu. Vienos valandėlės metu vaikai aplanko netoliese esančias kapines ir, nors ir keista, kartais tai jiems tampa pačia įdomiausia visos programos valandėle.	
6 DALIS	ZIPIO DRAUGAI: „Įveikiame“	OBUOLIO DRAUGAI: „Mes galime įveikti“
	Šioje, baigiamojoje, dalyje apibendrinamos vaikų įgytos žinios ir gebėjimai dalyvaujant programoje. Paskutinė temos valandėlė – šventė. Joje vaikai pasidžiaugia tuo, ko išmoko per visus metus, kiekvienam vaikui įteikiamas programos pažymėjimas. „Obuolio draugų“ programoje šioje valandėlėje vaikai mokosi būdų, kaip įveikti tokius sunkius jausmus kaip nusivylimas ir nerimas.	

Programos valandėlių tikslas – padėti vaikams suprasti savo jausmus bei elgesį, išmokti patiems priimti sprendimus sudėtingose situacijose, kreiptis pagalbos ir padėti kitiems. Valandėlės pradžioje paprastai prisimenama prieš tai buvusi valandėlė, aptariama, ko vaikai jos metu išmoko ar sužinojo. Paskui vaikai klausosi pasakojimų arba kuria jų pabaigas. Vėliau atliekamos nuo vienos iki trijų užduočių – vaikai grupelėmis ar poromis vaidina, diskutuoja, piešia. Valandėlė užbaigiama pedagogo parinkta refleksijos užduotėle.

Per valandėles vaikai nekonkuruoja, jų atsakymai nėra vertinami pažymiais, vaikai skatinami dalytis idėjomis ir padėti vienas kitam. Siekiama geros vaikų savijautos, gero mikroklimato grupėje ar klasėje bei gebėjimų, padedančių susidoroti su kasdienėmis ir sudėtingomis situacijomis, ugdymosi.

Programą klasėje ar grupėje įgyvendinantis pedagogas vaikams nenurodinėja kaip elgtis vienu ar kitu atveju – priešingai, jie skatinami patys mokytis ieškoti išeikių, kurios atitiktų pagrindinę vaikų mokomąsi programos taisyklę: „Gera išeitis ta, kuri padeda (vaikui) pasijusti geriau ir neskaudina kitų“ (*Geros išeities* arba *Auksinė taisyklė*).

Siekiant įsitikinti programos „Zipio draugai“ poveikiu vaikui, ji buvo ne kartą profesionaliai įvertinta. Atlikti tarptautiniai lyginamieji programoje dalyvavusių ir nedalyvavusių vaikų tyrimai parodė, kad programa turėjo didelį poveikį vaikams. Buvo patikrintas programos išliekamasis poveikis vaikams. Tirti vaikų gebėjimai praėjus metams po programos „Zipio draugai“ užbaigimo: nustatyta, kad programos įgyvendinimo metu užfiksuota pažanga išliko ir po vieno metų. Tiek Lietuvoje, tiek užsienyje buvo atlikta daug tyrimų, vertinusių programą ir jos poveikį įvairiais aspektais.

Dar nespėta atlikti išsamių programos „Obuolio draugai“ tyrimų, nes tai nauja programa. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad abi šias programas vienija bendros teorinės nuostatos ir metodikos sudarymo principai, galima daryti prielaidą, kad programos „Obuolio draugai“ poveikis vaiko socialinių ir emocinių sunkumų įveikimo gebėjimų ugdymui turėtų būti analogiškas kaip ir „Zipio draugų“.

Pirmasis **programos „Obuolio draugai“** poveikio vaikams vertinimas buvo atliktas Brazilijoje. Programą tyrusių ekspertų nuomone, akivaizdžiai pagerėjo programoje dalyvavusių vaikų socialiniai gebėjimai, vaikai gerokai dažniau taikė pozityvius būdus sunkumams įveikti, o netinkamos išeitys buvo pasirenkamos kur kas rečiau. Programą įgyvendinę brazilų pedagogai aukštai įvertino programos metodiką ir pažymėjo teigiamą programos poveikį pedagogo profesiniam meistriškumui. Analogiškos išvados pateiktos po 2012 metais Lietuvoje atlikto programoje dalyvavusių pedagogų nuomonės apie programą tyrimo. Daugiau apie programos tyrimus – www.vaikolabui.lt

Programa „Zipio draugai“ Lietuvoje vykdoma nuo 2000 metų. Programoje dalyvavusių vaikų skaičius jau artėja prie 200 000. Programos pedagogo kvalifikaciją yra įgiję per 4 tūkstančius pedagogų iš visų šalies apskričių. Kasmet šie skaičiai auga. Programa Lietuvoje įgyvendinama lietuvių, lenkų ir rusų kalbomis.

Lietuvoje vykdomos programos ekspertai yra daug prisidėję prie pačios „Zipio draugų“ programos ir ją įgyvendinančių pedagogų bei psichologų kvalifikacijos tobulinimo – sukurtas originalus programos įgyvendinimo ir kokybės palaikymo modelis, parašyti ir publikuoti 8 leidiniai, skirti programos pedagogams ir konsultantams. Į Lietuvą konsultuotis ne kartą buvo atvykę kitų šalių programos „Zipio draugai“ vykdytojai.